

Handläggare
Malin Fornander
08-508 25 228**Till**
Socialnämnden
2019-12-17

Rapport - översyn av stadens ungdomsmottagningar

Redovisning av budgetuppdrag

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner förvaltningens rapport
2. Ärendet överlämnas till stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden för kännedom

Lena Lundström Stoltz
förvaltningschefGunilla Ekstrand
avdelningschef

Sammanfattning

I budget 2019 fick socialnämnden i uppdrag att i samarbete med stadsdelsnämnderna och utbildningsförvaltningen göra en översyn av stadens ungdomsmottagningar, gällande bland annat huvudmannaskap och organisation. Utredare från socialförvaltningen har genomfört översynen i samarbete med representanter (chefer och medarbetare) från stadsdelsnämnderna och från utbildningsnämnden. I rapporten redogörs för hur mottagningarna idag är organiserade och vilka juridiska förutsättningar som gäller för huvudmannaskap och dokumentation. Ungdomsmottagningarnas uppdragsbeskrivning framställs utifrån det arbete som pågår med att formulera en länsövergripande samverkansöverenskommelse. Rapporten belyser också skillnader och likheter i den praktiska verksamheten samt utvecklingsområden som bör hanteras lokalt eller delregionalt för att nå en så likställd och god verksamhet för stadens unga som möjligt.

Bakgrund

I budget 2019 fick socialnämnden i uppdrag att i samarbete med stadsdelsnämnderna och utbildningsnämnden göra en översyn avseende stadens ungdomsmottagningar gällande bland annat organisation och huvudmannaskap.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor i samarbete med representanter från stadens samtliga ungdomsmottagningar. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 11 december 2019 och funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet den 12 december 2019.

Ärendet

I Stockholms stad finns idag nio ungdomsmottagningar, varav åtta organisatoriskt ligger på stadsdel och drivs i samverkan med Region Stockholm, och en drivs i utbildningsförvaltningens regi.

Ungdomsmottagningen ska erbjuda en lättillgänglig och kostnadsfri verksamhet dit ungdomar mellan 12 och 23 år kan vända sig för information, stöd, råd och medicinsk behandling inom områdena sexuell, reproduktiv, psykisk och psykosocial hälsa och rättigheter. På mottagningen bedrivs ett tvärprofessionellt arbete mellan barnmorska och kurator samt i vissa fall läkare och psykolog. På ungdomsmottagningen erbjuds individuella samtal, gruppverksamhet samt utåtriktad verksamhet.

Översynen är gjord i samarbete med representanter från socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen samt från stadsdelsförvaltningarna. Även representanter från andra kommuner i länet, Hälso- och sjukvårdsförvaltningen samt Storsthlm har varit med i de delar som tar sikte på mer länsövergripande frågor.

De fyra övergripande områden som belyses i rapporten är:

- Huvudmannaskap och organisation
- Ungdomsmottagningens uppdrag
- Samverkan och den praktiska verksamheten
- Dokumentation

En juridisk granskning har konstaterat att en ungdomsmottagning bör drivas i samverkan mellan kommun och region eftersom en kommun inte kan tillhandahålla de medicinska insatser som ankommer på Regionen och vice versa. I staden har under året två mottagningar övergått från att drivas i enbart kommunal regi till att dela ansvaret mellan respektive stadsdel och Region Stockholm. Samtliga åtta mottagningar som är placerade på stadsdel har således

ett delat huvudmannaskap alltmedan Stockholms skolors ungdomsmottagning drivs av utbildningsnämnden.

I rapporten redovisas hur organisationen av ungdomsmottagningarna ser ut idag. Kuratorerna på varje mottagning har en chef som också är chef för flera andra verksamheter i stadsdelen. Hur mycket tid chefen har möjlighet att ägna åt ungdomsmottagningen varierar. Den kommunala chefen samverkar med en chef från SLSO (Region Stockholms utförare av hälso- och sjukvård), vilket innebär vissa utmaningar för att finna en samsyn och balans. Som en följd av vad översynen visat gällande huvudmannaskap och organisation, har det föreslagits en utredning av en alternativ ledningsstruktur för den psykosociala delen av ungdomsmottagningens verksamhet, med syfte att undersöka om en förändring skulle gynna stadens ungdomar, eller om organisationen av ungdomsmottagningarna ska kvarstå som den ser ut idag.

Ett arbete har under året pågått för att formulera en länsövergripande samverkansöverenskommelse mellan länets kommuner och Region Stockholm. Syftet är att skapa en tydligare uppdragsbeskrivning, som gagnar en god samverkan mellan Region Stockholm och kommunerna och därmed ger en verksamhet som möter länets ungdomar utifrån deras behov.

Stadens ungdomsmottagningar har i stor utsträckning ett liknande arbetssätt men det finns också saker som skiljer sig åt. Exempelvis är det olika hur de olika mottagningarna hanterar ungdomar från andra kommuner eller stadsdelar utanför upptagningsområdet. Vissa tar emot alla som söker, andra hänvisar ungdomar till hemkommun/stadsdel. Det skiljer sig också åt hur kuratorerna dokumenterar sina besök. Det har nu konstaterats i en juridisk granskning att kuratorerna på ungdomsmottagningen inte bör journalföra enligt hälso- och sjukvårdslagen, eftersom det stöd som erbjuds ska ske inom ramen för socialtjänstlagen.

Jämställdhetsanalys

Ungdomsmottagningens verksamhet riktar sig till både pojkar och flickor samt unga män och kvinnor. De psykosociala insatser som erbjuds ska präglas av ett normmedvetet förhållningssätt, vilket innebär att systematiskt granska verksamhetens innehåll både ur ett jämställdhetsperspektiv och ur ett intersektionellt perspektiv. Statistik för stadens ungdomsmottagningar visar att det är långt fler personer som identifierar sig som kvinna än som man som besöker mottagningen. Mottagningarna arbetar kontinuerligt med att nå

underrepresenterade grupper genom det utåtriktade arbetet, däribland pojkar och unga män.

Barnrättsperspektiv

Barn och unga har enligt FN:s konvention om barnets rättigheter rätt till liv och utveckling samt rätt att få information och att få uttrycka sina åsikter. Dessa rättigheter är bärande principer för det psykosociala stöd som erbjuds på mottagningen, där den unge ska kunna söka stöd på eget initiativ, utan vårdnadshavares godkännande. Barn och unga ska också skyddas mot fysiskt och psykiskt våld och på ungdomsmottagningen ska det finnas god kompetens om hur barn som riskerar att fara illa ska bemötas och hanteras enligt gällande lagstiftning.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Socialförvaltningen föreslår att nämnden godkänner bifogad rapport som redovisning av budgetuppdraget om genomförande av en översyn avseende stadens ungdomsmottagningar.

Bilagor:

1. Rapport - Översyn av Stockholms stads ungdomsmottagningar
2. Rättsliga förutsättningar för drift av ungdomsmottagningar
3. Juridiska frågeställningar rörande dokumentation för kurator inom ungdomsmottagningens verksamhet